

Mál nr. 381/2021**M og
V vegna landbúnaðartryggingar A****Ágreiningur um sök vörsluaðila þegar ekið var á lamb í Dalabyggð hinn 28.08.2020.****Gögn.**

Málskot móttakið 13.10.2021 ásamt fylgiskjöllum 1-10.

Bréf V dags. 27.10.2021.

Viðbótarathugasemdir M, dags. 11.11.2021.

Málsatvik.

Samkvæmt því sem fram kemur í lögregluskýrslu, dags. 31. ágúst 2020, óku M bílaleigubifreiðinni B til vesturs eftir Svínadal þegar kind með tvö lömb hljóp skyndilega yfir veginn. Þar sem önnur bifreið var fyrir aftan B hafi M ekki átt annarra kosta völ en að halda ökuhraða og hafi annað lambanna orðið fyrir bifreiðinni og drepist við það. Lambið var í eigu A og B skemmdist nokkuð við atvikið.

Samkvæmt málskoti greiddu M kostnað vegna dráttarbifreiðar svo og eigin áhættu kaskótryggingar B og nam tjón þeirra vegna atviksins samtals 476.969 kr. M krefjast því bóta úr ábyrgðartryggingarlið landbúnaðartryggingar A enda telja þau að lausaganga búfjár sé óheimil á umræddum stað. M telja það rangt og ósannað að merkingar hafi verið við veginn til að vara við lausagöngu búfjár. Um fjölfarinn veg sé að ræða en M hafi verið á leið suður til Búðardals. Samkvæmt vegalögum nr. 80/2007 eigi sauðfé þá almennt að vera innan vörslugirðinga meðfram stofn- og tengivegum. Hafi A borið að sýna sérstaka aðgát og tryggja að búfé þess væri innan vörslugirðinga svo ekki kæmi til tjóns af þess völdum. Samkvæmt 2. mgr. 5. gr. samþykktar um búfjárhald í Dalabyggð beri að tilkynna ef vart verði við m.a. sauðfé utan vörslugirðinga innan marka Búðardals og Lauga. Ljóst sé því að innan marka þess svæðis, en atvikið hafi átt sér stað innan marka þess, sé lausaganga búfjár bönnuð. Hafi A því sýnt af sér gáleysi við vörslu búfjár og sé bótaskylda fyrir hendi.

Í bréfi V, sem var vátryggjandi A á tjónsdegi segir að skv. 1. mgr. 5. gr. samþykktar um búfjárhald í Dalabyggð sé lausaganga stórgripa bönnuð, sauðfé teljist ekki til stórgripa og megi því gagnálykta út frá því að lausaganga sauðfjár sé heimil. Það að tilkynna beri um það verði sauðfjár vart innan marka Búðardals feli það ekki í sér að lausaganga þess sé óheimil. Þá telur V ekki sýnt fram á að umrætt atvik hafi átt sér stað innan marka Búðardals eins og M haldi fram. Jafnvel þó svo væri sé lausaganga búfjár ekki bönnuð á því svæði og engar girðingar, heldur aðeins vegrið, séu við veginn og því verði ekki séð að lokað sé fyrir ágang búfjár, sbr. 50. gr. vegalaga. Þá er ítrekað að merkingar vari við lausagöngu sauðfjár á svæðinu. Samkvæmt framansögðu verði það ekki metið A til sakar að sauðfé hafi gengið laust við akbrautina, og ekki séu uppi önnur atvik eða aðstæður sem leiði til þess að skaðabótaábyrgð verði lögð á A. Er kröfu M því hafnað.

Í viðbótarathugasemdum M er áréttuð sú afstaða að það að lausaganga sauðfjár sé tilkynningarskyld á ákveðnu svæði hljóti að leiða til þeirrar ályktunar að hún sé óheimil á því svæði. Þá er því enn mótmælt að varað hafi verið sérstaklega við lausagöngu búfjár með þartilgerðum skiltum, enda hafi þau allt eins getað verið sett upp eftir umrætt atvik. Að öðru leyti eru fyrri röksemdir og afstaða ítrekuð.

Álit:

Eins og að framan greinir óku M á lamb í eigu A og til þess að þau geti átt skaðabótakröfu á hendur A vegna þess tjóns sem hlaut af því þurfa skilyrði skaðabótaréttarins um bótaábyrgð að vera uppfyllt. Ef þau skilyrði eru uppfyllt getur verið fyrir hendi greiðsluskylda úr ábyrgðartryggingu landbúnaðartryggingar þeirrar sem A er með hjá V. Í þessu felst að M þarf að sýna fram á að eigandi lambsins hafi ekki sinnt vörslum búfjárins með fullnægjandi hætti. Fyrirliggjandi er samþykkt um búfjárhald í Dalabyggð, dags. 8. júní 2015. Þar kemur fram, í 1. mgr. 5. gr., að lausaganga stórgripa sé bönnuð í sveitarfélaginu. Ágreiningslaust er að sauðfé telst ekki til stórgripa og tekur bann þetta því ekki til þess. Í 2. og 3. mgr. sama ákvæðis kemur fram að verði sauð- eða geitfjár vart innan marka Búðardals, sbr. uppdrætti sem fylgja samþykktinni, sem séu girt af samkvæmt reglugerð um girðingar nr. 748/2002 sé skylt að tilkynna um það, og beri eigandi þess þá áfallinn kostnað, s.s.

vegna handsömunar eða tjóns. Samkvæmt uppdrætti sem fylgdi málskoti telja M að umrætt atvik hafi átt sér stað rétt innan marka þessa svæðis. Ekki er hins vegar sýnt fram á nákvæma staðsetningu með öðrum gögnum, og má ráða af ljósmyndum sem M leggja fram af vettvangi að ekki hafi verið girðingar við veginn heldur aðeins vegrið. Verður því að telja að ekki sé sýnt fram á að atvikið hafi átt sér stað innan umrædds svæðis, en jafnvel þó svo væri verður ekki talið að samþykktin feli í sér afdráttarlaust bann við lausagöngu sauðfjár á svæðinu. Samkvæmt framansögðu liggur því ekki fyrir að lausaganga sauðfjár sé bönnuð á tjónsvettvangi né heldur er girt beggja vegna vegar þannig að slíkt bann sé fyrir hendi skv. 50. gr. vegalaga nr. 80/2007. Verður það því ekki metið A til sakar að sauðfé hafi gengið laust við akbrautina. Ekki hefur heldur verið sýnt fram á að önnur atvik eða aðstæður hafi verið uppi í málinu sem leggi skaðabótaábyrgð á A. M eiga því ekki rétt á bótum úr landbúnaðartryggingu A hjá V.

Niðurstaða.

M eiga ekki rétt á bótum úr landbúnaðartryggingu A hjá V.

Reykjavík 30. nóvember 2021.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögm.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.